

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ
НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ
ДУХОВНОГО РОЗВИТКУ ЛЮДИНИ
КАФЕДРА ЮНЕСКО
«ДУХОВНО-КУЛЬТУРНІ ЦІННОСТІ ВИХОВАННЯ ТА ОСВІТИ»

ISSN 2220-6310

ДУХОВНІСТЬ ОСОБИСТОСТІ:

методологія, теорія і практика

Збірник наукових праць

Випуск 1 (82)

Сєвєродонецьк 2018

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ
НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ
ДУХОВНОГО РОЗВИТКУ ЛЮДИНИ
КАФЕДРА ЮНЕСКО
«ДУХОВНО-КУЛЬТУРНІ ЦІННОСТІ ВИХОВАННЯ ТА ОСВІТИ»**

**ДУХОВНІСТЬ ОСОБИСТОСТІ:
методологія, теорія і практика**

Збірник наукових праць

Випуск 1 (82)

**Сєверодонецьк
2018**

Рекомендовано Вченою радою Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля (протокол № 7 від 30 березня 2018 р.)

Редакційна колегія

Шевченко Г.П. – доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України, директор науково-дослідного Інституту духовного розвитку людини, завідувач кафедри ЮНЕСКО «Духовно-культурні цінності виховання та освіти» (**головний редактор**); **Алфімов В.М.** – доктор педагогічних наук, професор (**заступник головного редактора**); **Бех І.Д.** – доктор психологічних наук, професор, академік НАПН України (м. Київ); **Свтух М.Б.** – доктор педагогічних наук, професор, академік НАПН України (м. Київ); **Завстний С.О.** – доктор філософських наук, професор, зав. кафедри ЮНЕСКО (м. Харків); **Локарева Г.В.** – доктор педагогічних наук, професор (м. Запоріжжя); **Миропольська Н.Є.** – доктор педагогічних наук, професор (м. Київ); **Пелех Ю.В.** – доктор педагогічних наук, професор (м. Рівне); **Помиткін Е.О.** – доктор психологічних наук, професор (м. Київ); **Савчин М.В.** – доктор психологічних наук, професор (м. Дрогобич); **Святко Ю.І.** – доктор філологічних наук, професор, зав. кафедри ЮНЕСКО (м. Київ); **Ернст Вагнер** – доктор філософії, керівник кафедр ЮНЕСКО з художньої освіти (м. Мюнхен, Німеччина); **Іванова Галена** – доктор педагогічних наук, доцент (м. Пловдив, Болгарія); **Клім-Клімашевська Анна** – доктор педагогічних наук, професор (м. Седльце, Польща); **Лесли Джон Френсіс** – доктор філософії, доктор літератури, доктор богослов'я (Великобританія); **Рангелова Емілія** – доктор педагогічних наук, професор (м. Софія, Болгарія); **Сманіер А.П.** – доктор педагогічних наук, професор (м. Мінськ, Білорусь); **Джон Веїн Фішер** – доктор педагогічних наук, професор Балларатського університету (Австралія); **Джон Л. Хочхеймер** – доктор філософії, професор (м. Карбендал, США); **Д. Пол Шафер** – директор проекту Світова культура (м. Маркхем, Канада); **Уільям Шмідт** – професор Лойольського університету (м. Чикаго, США); **Рашидова С.С.** – кандидат педагогічних наук, доцент (**відповідальний редактор**).

Збірник наукових праць «Духовність особистості: методологія, теорія і практика» внесено до переліку наукових фахових видань України, в яких можуть публікуватися результати дисертаційних робіт на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук (затверджено наказом Міністерства освіти і науки України від 12.12.2017 № 1714).

Журнал включено до Міжнародної бази даних Ulrich's Periodical Directory (2013 р.), до повнотекстової бази даних Open Academic Journals Index (2014 р., CGIJ OAJI - 0.350), Google Scholar (2014 р., h-індекс 9), Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського (2008 р.), до Міжнародної наукометричної бази даних Index Copernicus International (2013 р., ICI 2015 - 51.55).

Офіційний сайт збірника: <http://www.domtp.turion.info>

Д85 Духовність особистості: методологія, теорія і практика:
збірник наукових праць / Гол. редактор Г.П. Шевченко. –
Вип. 1(82). – Северодонецьк: вид-во СНУ ім. В. Даля, 2018. –
260 с.

У збірнику висвітлюються актуальні питання методології, теорії й практики розвитку духовної культури особистості в сучасних соціокультурних умовах.

Матеріали збірника можуть бути використані науковцями в галузі педагогіки та психології духовності, аспірантами, педагогами-практиками.

Статті прорецензовано членами редакційної колегії.

© Східноукраїнський національний
університет імені Володимира Даля, 2018

**MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE
VOLODYMYR DAHL EAST UKRAINIAN NATIONAL UNIVERSITY
SCIENTIFIC RESEARCH INSTITUTE OF
SPIRITUAL DEVELOPMENT OF MAN
UNESCO CHAIR «SPIRITUAL AND CULTURAL VALUES OF
UPBRINGING AND EDUCATION»**

**SPIRITUALITY OF A PERSONALITY:
Methodology, Theory and Practice**

Collection of Research Materials

Issue 1 (82)

**Severodonetsk
2018**

Recommended by the Academic Council of Volodymyr Dahl East Ukrainian National University
(Record of Meeting No 7 held on the 30th of March, 2018)

Editorial Board

Galyna P. Shevchenko – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Corresponding member of the National Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine, Director of the Scientific Research Institute of Spiritual Development of Man, Head of the International UNESCO Chair «Spiritual Cultural Values of Upbringing and Education» (**Editor-in-Chief**) (Kyiv, Ukraine); **Valentyn M. Alfimov** – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (**Associate Editor**) (Kyiv, Ukraine); **Ivan D. Bekh** – Doctor of Psychological Sciences, Professor, Academician of the NAES of Ukraine (Kyiv, Ukraine); **Mykola B. Yevtukh** – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Academician of the NAES of Ukraine (Kyiv, Ukraine); **Serhiy O. Zavetnyi** – Doctor of Philosophical Sciences, Professor, Head of the UNESCO Chair (Kharkiv, Ukraine); **Galyna V. Lokareva** – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Zaporizhzhya, Ukraine); **Nataliya Ye. Myropolska** – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Kyiv, Ukraine); **Yuriy V. Pelekh** – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Rivne, Ukraine); **Eduard O. Pomytkin** – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Kyiv, Ukraine); **Myroslav V. Savchyn** – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Drohobych, Ukraine); **Yuriy I. Svatko** – Doctor of Philological Sciences, Professor, Head of the UNESCO Chair (Kyiv, Ukraine); **Ernst Wagner** – PhD, Executive Coordinator at the Institute for School Quality and Research in Education in Munich and the UNESCO-Chair in Arts and Culture in Education at the University of Erlangen-Nuremberg (Munich, Germany); **Galena Ivanova** – Doctor of Pedagogical Sciences, Associate Professor at Plovdiv University (Plovdiv, Bulgaria); **Anna Klim-Klimashevska** – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Head of the Department of Pedagogy at Siedlce University of Natural Sciences and Humanities (Siedlce, Poland); **Leslie John Francis** – PhD, DLitt, ScD, DD, C. Psychol, FBPsS, FCP (Great Britain); **Emiliya Rangelova** – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor at Sofia University (Sofia, Bulgaria); **Anatoliy P. Smantser** – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor at Byelorussian State Pedagogical University (Minsk, Belarus); **John Wein Fisher** – EdD, PhD, Professor at Ballarat, Adjunct Associate Professor at Federation University (Australia); **John L. Hochheimer** – PhD, Professor at Southern Illinois University (Carbondale, USA); **D. Paul Schafer** – Director of the World Culture Project (Markham, Canada); **William Schmidt** – Ph.D., Professor at Loyola University (Chicago, USA); **Svetlana S. Rashydova** – Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (Executive Editor).

The collection of research materials is included into the List of scientific professional editions of Ukraine in which the results of theses on obtaining the scientific degrees of Doctor and Candidate of pedagogical sciences are published (approved by the Law of the Ministry of Education and Science of Ukraine from December, 12th, 2017 № 1714).

The Collection is included to Ulrich's Periodical Directory (2013), Open Academic Journals Index (2014, CGIJ OAJI - 0.350), Google Scholar (2014, h-index 9), V.I. Vernadsky National Library of Ukraine (2008), Index Copernicus International (ICI 2015 - 51.55).

Official web site of the collection of research materials: <http://www.domtp.turion.info>

D85 Spirituality of a Personality: Theory, Methodology and Practice: collection of research materials / Editor-in-chief Galyna P. Shevchenko. – Issue 1(82). – Severodonetsk: Publishing House of the Volodymyr Dahl East Ukrainian National University, 2018. – 260 p.

Papers of the collection are reviewed by the members of the Editorial Board.

The Collection touches upon the issues of actual problems of methodology, theory and practice of development of a person's spiritual culture in modern social and cultural conditions. The science officers, post-graduate students, and pedagogues-practitioners in the field of pedagogics and psychology of spirituality can use the materials of the collection.

© Volodymyr Dahl East Ukrainian National University, 2018

Culture, no doubt, is one of the best keys to the door of spirituality, that opens different mysteries of the great and gives an opportunity even to the achievement of the divine ones.

Paul Shaffer

*Spirituality is to serve to others.
Spirituality is a way of life.
Spirituality is the integrity of human life, that is oriented and aimed by spirit.
Every sin is a sin of spirit.*

Sergey Krymskiy

Dugue

Наукове видання

ДУХОВНІСТЬ ОСОБИСТОСТІ:
методологія, теорія і практика

Випуск 1 (82)

Оригінал-макет *Погорєлова Т.В.*
Технічний редактор, коректор *Погорєлова Т.В.*

Художнє оформлення обкладинки
Шевєрдін К.М.

Підписано до друку 30.03.2018.
Формат 60×84 ¹/₁₆. Гарнітура Times.
Умов. друк. арк. 15,2. Обл.-вид. арк. 16,0.
Наклад 100 прим. Вид. № 3166. Ціна договірна.

**Видавництво Східноукраїнського національного університету
імені Володимира Даля**

Свідоцтво про реєстрацію: серія ДК № 1620 від 18.12.03 р.
Адреса видавництва: 93400, м. Сєверодонецьк,
просп. Центральний, 59а,
E-mail: vidavnictvosnu.ua@gmail.com

Надруковано у видавництві «ФОП Жолнер Д.І.»

Свідоцтво про реєстрацію серія ВОЗ №045391 від 23.07.2009
Адреса: м. Київ, вул. Шота Руставелі, 20-Б.
тел. 044 28 77 222, e-mail: indi.print@gmail.com